

БЛАГОВІСТ

Місячник Української Католицької Церкви в Польщі
№ 2 лютий 1991 р.

ДНЯ 16 СІЧНЯ 1991 РОКУ СВЯТИШИЙ
ОТЕЦЬ, ІВАН ПАВЛО II ВОЗВІВ У САН ПЕРЕ-
МИШЛЬСЬКОГО ЄПІСКОПА ВЛАДИКУ ІВА-
НА МАРТИНЯКА.

ВЕЛЬМИ РАДІЄМО, що врешті осиро-
чена єпархія по сорока чотирьох ро-
ках має знову свого пастыря.

ВЛАДИЦІ ІВАНОВІ, НАСЛІДНИКОВІ ЄПІ-
СКОПА-МУЧЕНИКА, ЙОСАФАТА КОЦІЛО-
ВСЬКОГО, БАЖАЄМО ОБИЛЬНИХ БОЖИХ
БЛАГОДАТІЙ і БАГАТО СІЛ У ПРАЦІ НА
БЛАГО НАШОЇ ЦЕРКВІ і НАРОДУ.

Редакція

Життя і животіння

За нами Свята різдвяного кругу. Ще душу напов-
няє спокій і радість з пережитих хвилин, ще лунає
коляда. По хатах мерехтять ялинки. Деякі очікують
священика з Йорданською водою, а Церква вже
підготовляє нас до Великого посту.

Літургійні читання сягають до перлин Ісусового
проповідування. Чергові неділі про Закхея, Митаря
і Фарисея, Блудного Сина ведуть наші думки до
Страшного суду, який указує Ісус Христос в неділю
М'ясоуступну. Це все складається в одну думку, це
відповідальність людини за життя дароване Гос-
подом.

Вказані особи і їхнє життя, можна б сказати, це
поведінка людини не тільки з часів Ісусових, але
поведінка людини кожного покоління, під яким
небес зона не жила би.

Закхей – мала людина не тільки ростом, але
і думком. Засадою його життя є стояти остронь.
Дивиться холодним оком на це все, що діється
довкола його та у широкому світі, як і в малень-
кому світку, яким є наша українська громада
у Польщі.

Не бракує нам «Закхеїв», які з безпечної віддалі
стоять за нашим життям, змаганням і боротьбою.
Однак не мають бажання, а тим більше сил, щоб
піти слідами євангельського Закхея і зйті
з вигідного місця глядача та включитися
в суспільне життя.

В кожному середовищі є одиниці, які не жаліють
часу, сил, здоров'я, часто й грошей на суспільну
працю. Підготовляють все, а «Закхеї» не мають
охоти скористати з готового. Не відчувають потреби.
Їм вигідніше животіння. «Закхею зійди» – сказав
Ісус. І він зійшов. Зійшов і не пожалував. Готовий
був віддати навіть половину свого майна. Тут ма-
бути криється таємниця радості життя – жити для
інших.

Митар і Фарисей це дві різні постави життя. Крім
важкої – річ ясна – моральної оцінки їх життя, більш
важливим видається сам обов'язок самовідношен-
ня. Критична проте об'єктивна оцінка нашого жит-
тя. Це трудне, але можливе й необхідне. Необхідне
не тільки в аспекті надприроднім – нашого
спасіння, але й природнім – задля психічного по-
чуття.

В психіці української душі є багато як митарства,
так і фарисейства. Цього безнасташного жалю,
нарікання і плачу. Відчувається, що живемо лише
минулім, що у нас є почуття меншої вартості
і безсилия. Нам найкраще стояти у куточку
і очікувати на дарунок історії. Історія нікому нічого
не дала й не дасть в дарунку. Її творять люди своєю
активністю, діянням. І не думається тут про історію
з великої букви, але про ту щоденну, яку творимо
довкола себе.

Про фарисейство нашого життя немає що гово-
рити, бо його всюди повно так у житті релігійному,
як суспільному і культурному. Тих кращих «ата-
манів» – безліч, лише слухняних бракує.

У притчі про Блудного Сина ця правда стається
більш ясна. Розуміємо блудного сина, бо кожний
з нас блукає, а тим самим уточнюється з ним.

Погляньмо однак на того кращого сина й на його
поведінку. Жалюгідне. Не тільки не бере участі
в радості батька й сусідів з поверненням свого барта,
про якого всі думали, що загинув, не тільки, що
стоїть під хатою і не хоче увійти, але виявляє своє
обурення з доброти батька. Вважає, що тільки він
має право на батьківську любов – задля його
вірності. І хоча батько говорить йому про свою
любов, то таки його серце є більш любляче для того
блудного.

Закхей, Митар, Блудний Син в пам'яті християн
залишаються як приклади Божого милосердя до
грішників. Вони його зазнали, але задля цього, що
мали відвагу і охоту ввійти на стежку покаяння.
З думки «встану і піду» перейшли до діяння. Закхей
назавжди залишився б незнаним, коли б не послухав
Ісуса і не зліз зі смоковниці. Митар, урядник
римського режиму, назавжди залишився б нещас-
ливим, коли б не увійшов до святині й не глянув
у своє життя, а Блудний Син мабуть загинув б з го-
лоду, коли б не рішив повернутися.

Про наше життя так природне, як і надприродне
рішає не охота, мрія, чи сама лише віра, але діяння.
І задля цього Ісус Христос в неділю М'ясоуступну
каже: «Те, чого ви не зробили одному з моїх братів
найменших – мені також ви того не зробили».
(Мт. 25, 45).

о. Юліан Гбур

НА НАШ ПОГЛЯД

Хай щастить Вам на новій дорозі

Одружився колега. Вийшла заміж найкраща
приятелька. Історія звичайна і почувши таку
новину, коли це були і наші знайомі, питаемо, за
кого саме. За неукраїнця.

Це проблема. Мішані подружжя. Напевно
кожен з нас може назвати кілька, або і кілька на-
дій таких прикладів, де дівчина-українка чи
хлопець-українець повінчались з-поза
українського середовища. В звичайних, нормальних
умовах, коли жили би ми в своїй країні, таке
явище правдоподібно нікого би не бе-
тежило ані дивувало, мовляв, любов не знає
границь. Однак наша діаспора живе в окресленій
 ситуації, поза межами України і тому-то мусить
зберігати певні принципи.

Один з моїх приятелів- поляків зараз на початку
нашого знайомства, коли почув про мішані,
польсько-українські подружжя, став доказувати,
що це прекрасна нагода пізнавати мову, культуру,
вчити дітей толерантності та пошані до іншого народу. У відповідь почув, що це надто
ідеальний варіант, щоб міг часто здійснюватися.
Здивувався, але свої погляди поміняв щойно
тоді, коли зустрівся з такою родиною в
життєвому варіанті.

Аж надто добре знаємо, як в більшості виг-
лядає життя такої родини. Обміньмо може
інтимний бік подружнього життя, а поміркуймо
дещо над громадським. Це майже закон, але
коли заключилося подружжя, молоді люди ста-

(Закінчення на 2 сторінці)

Хай щастить Вам

ли займатись щоденними проблемами, коли будні зайняли місце свята, національна проблема зійшла на третій план.

Якось переважно виходить так, що недавній «свій» хлопець, чи «своя» дівчина перестають бути «своїми». Вже важко побачити їх в українській громаді, в церкві, світлиці Об'єднання, на концертах чи забавах, стараються вони також не зустрічатися з недавніми колегами, а коли вже заснуета така конечність, зразу говорять про «масу проблем», брак часу і так далі. Розмова, звичайно, ведеться польською мовою, так як більшість стала раптом безвартісною.

Ситуації такі для громади дуже болісні та незручні. З одного боку можна говорити, що половина завжди відлітає від доброго зерна, з другого натомість жаль «пропащої» особи, бо практика показує, що рідко повертаються вони до середовища.

При тому всьому радіємо однак, що не завжди в мішаних подружжях нехтується українську культуру. Виявляється, що бувають випадки, коли подружнє життя складається дуже гармонійно і замість криків та сварні панує злагода, адіти дійсно вчаться толерантності та пошани до батьків та культури обох народів. Варто також відзначити, що громада вітає таких батьків з дітьми широ і з прихильністю.

«Голос над водами»

19 січня – довгоочікуване свято, Йордан, якого популярно називають вірні. Очікуване особливо там, де має вони повний літургійно-обрядовий вимір, де не лише Служба Божа і свячення води в ванні в церкві, в країному випадку біля церкви, під хрестом, але торжественна процесія через село, чи вулицями міста над «живу водою», над ріку чи озеро. Саме так святкують «Йордан» у Венгожеві.

День дав нам Господь чудовий. Слабий мороз, ясне голубе небо розсвітлене ярким сонцем і легкий-легесенький вітерець, якого майже не відчуваєш. У таку погоду, після торжественної Св. Літургії в церкві, вирушила процесія над озером. Відкривав її процесійний хрест прибраний вишиваним рушником, за ним чотири хоругви, Євангеліє, хлопці з кадильницею, ладаном, кропилом, немала громадка дітей із своєю сестрою-катехеткою, священик у всіх літургічних ризах та велике число вірних. Процесія проходила вулицями міста зі звучним співом коляд, натомість поліція стежила за порядком забезпечуючи переход на рухливих перекрестях.

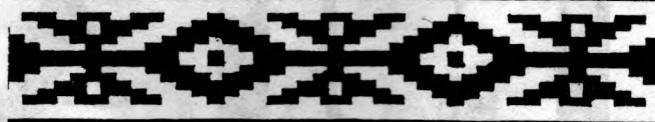
Життя це крутий берег. Раз можна бути зверху, а раз внизу. Минають роки, люди старіються і в певному моменті пригадують собі, що колись, в дитинстві, були вони чимось іншим від цього, що пробували вдавати ціле життя. Тоді-то приходить рефлексія та ностальгія за давнину, а що робити, коли вже діти не розуміють свого батька і соромляться його родоводу. Виходи є два, або мовчачи, або звернутися до покинутої колись громади, Мовчання і терпіння народжує стреси, а громада прийме блудного сина і хоча не допоможе, але вислухає і пожаліє.

Молодість має свої права, але варто часом звернутися з запитанням до розуму і поміркувати, що робити. На превеликий жаль і біду, верх беруть емоції, а наслідки можна вже передбачити.

Щастя тільки у цьому, що однак останніми роками багато в Польщі помінялося, зокрема у віднесенні до інших національностей, що проживають на її території, поволі публіцисти позбуваються іді у своїх виступах (напевно важну роль зіграло тут національне пробудження на Сході) і треба надіятися, що поволі зміниться стереотипи і люди перестануть ненавидіти себе (навіть в одній, оцій мішаній родині) з огляду на приналежність до такої, чи іншої нації. Може тоді також наберуть іншого змісту звичайні побажання «хай щастить вам...» (т)

Над озером стояв вже приготовлений хрест, цього року на жаль дерев'яний, бо замало було морозу. Біля хреста дві ялинки, стіл зі свічками і всім що потрібне для обряду водосвяття. Принесені у процесії хрес і хоругви доповнили цю прекрасну композицію на тлі голубого, ясного неба і срібно-синього озера вкритого тонким, прозорим льодом, на якому гравось сонячне проміння.

Була година десь біля 12.30, коли над озером почалася відправа. «Голос Господній над водами кличе, промовляючи...» здавалось, що за хвилину почуюмо знов якесь могутнє: «Ти Син мій любий, у тобі мое уподобання!». А потім читання зі Старого і Нового Завітів, ектенія і молитви водосвяття. Як переконливо у цій сценерії звучали слова молитви: «Нині настав для нас святковий час, і хор святих збирається з нами і ангели з людьми спільно святкують (...). Нині незахідне сонце засяяло і світ опромінюється господнім світлом. (...). Великий ти, Господи, і дивні діла твої (...), тебе оспівує сонце, тебе славить місяць, тебе оточують зорі, перед тобою тремтять безодні, для тебе б'ють джерела». Справді вся природа і цілий всесвіт здавався приймати участь у прославі свого Створителя, який став у водах Йордану, а Йорданом було нам

3 життя Церкви

- 21.12.1990 – У Перемишлі вібулася з участю Владики Івана деканальна конференція присвячена справі повернення майна нашої Церкви.
26.12.1990 – В Ольштині зібралася катехетична комісія, яка обговорила питання навчання дітей і молоді.
15.01.1991 – У Варшаві Владика Іван порушив в державних і церковних установах проблеми пов'язані з поверненням церковного майна.
16.01.1991 – Папа Іван Павло II призначив Владику Івана Мартиняка Єпископом Перемишльської Єпархії.
19.01.1991 – Празник Богоявлення в столії єпархії – Перемишлі совершив Владика Іван.
2-10.02.1991 – В Римі відбувся Синод Єпископів Української Католицької Церкви.

широке озеро. Люди в тиші і скученні слухали цих молитов, слідкуючи за священиком, який щоразу спускався низько над водою, щоб її освячувати запаленими «трійцями», рукою, подихом, а вкінці занурювали у воді цілого хреста під гримкий спів тропара «Во Йордані...». Коли тропар співали втретє, люди неспокійно заворушились, головно ці, що були з-заду, але не варто було непокоїтись. До води не було безпосереднього доступу і всі мусили «спокійно» почекати, аж священик, сам напившись свячені води, покропив нею усіх зібраних. Щойно тоді, служачі начерпали води із прорубаної полонки до приготовлених ваннів, з яких люди набирали її до своїх посудин, не щадивши собі штурханчиків – чи то з дійсного поспіху, чи просто, для традиції. Так закінчилось наше свято. Люди з радістю, із піднесенням душі верталися домів несучи в посудинах свячену воду на освячення своїх хат, а в серці радість із пережитої наново краси нашого обряду, наших чудових багатих традицій, які не завмерли, а навпаки, оживають, міцнішають, передаються новим поколінням українських поселенців на мазурській землі.

о. Петро ЧСВВ

З приводу надходячого ювілею

Кожний ювілей дає нагоду до задумання, погляду в минуле, а може і скромних планів на майбутнє. Небагато, тільки кільканадцять місяців, ділить нас від достойного ювілею, рік бо 1992 є роком 100-ліття існування Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії. Так величавий ювілей, до якого згадане Згромадження йде швидкою ходою, створює незвичайно милу нагоду, щоб перелити на папір декілька рефлексій на тему історичних обставин засновання Згромадження, його цілі, праця, досягнень, візії на майбутнє.

Ця стаття є скромним нарисом історично-інформаційного характеру про виникнення, мету і розвиток цього Згромадження.

День 24 серпня 1892 року приймається як офіційну дату покликання до життя Згромадження Сестер Служебниць. Є це дата відкриття першого, надзвичайного скромного служебницького ковчегу у селі Жужель, Сокальського повіту. Того дня ввійшла там перша Служебниця, сестра Йосафата Михайлина Гордашевська з сімома дівчатами, які забажали монашого життя. Йосафата була дочкою львівських міщен, одною з чотирьох дітей сім'ї Гордашевських. Батько першої Служебниці працював у князя Сапіги меблярем-реставратором. Найстарший з дітей, єдиний син, Стефан, вступив в ряди Січових Стрільців і там віддав своє життя за волю батьківщини. Дочка Анна, подібно як Михайлина, стала монахинею і помогала своїй сестрі у трудних початках. В монастирі вибрала собі ім'я Арсенія, Магдалина вибрала сімейне життя.

Початки були дуже скромні. У своїй «Історії Згромадження» с. Йосафата записала: «Хата була дерев'яна, покрита соломою і складалася з чотирьох кімнат. Не було підлоги, тільки земля добре утівчена і зверху загладжена глиною. Ціле внутрішнє устаткування становила одна шафа зроблена з простих дошок, стіл та дві лавки. Крім того було вісім ліжок, що складалися й формі ясел глиняні горшки, десять глибоких тарілок і десять столових ложок (це був дар Товариства Слуг зі Львова)»¹.

Матеріальну базу для нового Згромадження створив о. Кирило Селецький, парох Жужеля. Духовним проводом сестер займалися отці Василії.

Від самого початку діяльність Сестер була як найтісніше пов'язана з життям народу та його пекучими потребами. Цю діяльність можна звести до трьох напрямів: навчання дітей і молоді, лікування хворих і опіка над знеможеними віком та дбання про церковні ризи і вистрій та красу Божих храмів. Сестри займалися також організуванням церковного співу, майських та червневих богослужінь, засновуванням Апостольства Молитви, Марійських Дружин. Це своє завдання реалізували сестри у важких обставинах – в бідних середовищах сіл і містечок Західної України під Австрійською імперією. Не було там жодної опіки ані для дітей, ані для старших, немічних людей.

Сестри збирили дітей у просторих господарських стодолах. Вони старалися молитвою, піснею, забавою впоювати в молодецькі серця основне знання правді віри і християнської моралі. Батьки радо віддавали свої потіхи під опіку і виховання Сестер. Виховуючи дітей Сестри випрацювали цілу педагогічну систему, яка стала з часом типічною,

своєрідною, служебницькою. Перші правила Згромадження це 30 параграфів. Пояснюються в них основні вимоги психології і педагогіки.

Від самого початку сестри з великим присвяченням віддавалися допомозі хворим, яких було багато в околиці. Лікарі приїжджають тільки часом, аптеки не було. Сестри збирили лікувальні зілля, виготовляли з них потрібні ліки і з ними йшли до хворих. Часом була це геройська послуга. Про таку пише о. парох села Самолуські: «святої, християнської відваги треба, щоб могти виконати обслугу коло хворих на висипаний тиф, а ще більше на холеру. У згаданих недугах наші селяни не мають майже ніякої опіки, а сестри прийшовши до дому хворого, не тільки мусять занятися хворим, але і цілим домом. Не раз мусять і хліба спекти, і дітей нагодувати і білизну випрати і худобу напоїти. Їхня поміч є майже необхідна, зокрема для хворих на холеру. Її заразливість позбавляє людей всякого почуття. Жінка боїться приступити до хворого чоловіка, діти до батьків і навпаки. Тільки той, хто бачив нужду нашого селянина хворого на холеру, може запримітити, якою потіхою мусить бути ангел-дівиця, слуга Божа, яка без боязni, з усією пожертвою його рятує, натирає, робить компреси, а при тому то молиться, то святим співом пригадує йому про душу і вічність. Та й поміч Божа є з ними. Свідоцтвом цього є багато тих, що вже стояли на порозі вічності і тільки завдяки старанням і піклуванням Сестер Служебниць і їхнім молитвам завдячують привернення до здоров'я і дальнього життя»².

(Закінчення на 3 сторінці)

Третій аспект завдання Сестер Служебниць, це служба храмам. Всюди, де тільки появлявся дім Сестер, перші кроки прямували вони до церкви. Однаково в церквах Галичини і Буковини зауважувалося велике занедбання. Свою послугу Сестри починали від прання церковних полотен, направлювання, а згодом і шиття церковних риз. З часом випрацювали Сестри своєрідний стиль вистрою храмів, який проявлявся у великій старанності, дбайливості про вигляд церковних обрусів, фелонів, стихарів. Від самих початків існування Згромадження Сестри величими коштами закладали ризниці, з яких виходили пишні, мережані золотом єпископські сакоси, мітри, а також сотки фелонів, що дотирали до всіх закутків Західної України.

Щоб вийти назустріч потребам Церкви і духові часу, вдосконалювали церковну орнаментику, випрацювали нові, цікаві роз'язки, модернізували форми фелонів з вичуттям потреб і вимог естетики.

Зусилля і жертва Сестер не були даремні. Господь Бог наявно поблагословив діло численними покликаннями динамічним зростанням кількості домів. В 1902 році у нове десятиліття Згромадження увійшло з числом 20 домів понад соткою сестер розсіяних у всіх трьох єпархіях: Львівській, Пере-мишльській і Станіславівській.

У 1902 році Згромадження Сестер Служебниць переступає граници Галичини і Буковини. Вслід за нашими емігрантами виїжджає перша місія Сестер до Канади, а згодом, у 1911 році, до Бразилії. На далекій чужині Сестри розділяли долю емігрантів, кинутих в само серце необмежених канадських просторів і бразилійських пралісів. Актуально ці Провінції, які своє існування починали від чотирьох, п'яти відважних місіонерок, начислюють найбільшу кількість Сестер (у 1988 р. в Бразилії були 322 Сестри, у Канаді 154).

Перша і друга світові війни принесли Згромадженню багато втрат. Під російськими бомбами згорів дім новіціату в Кристинополі (сьогодні Червоноград). Сестри стали жертвою послуги пораненим жовнірам у шпиталях і всякого роду воєнних лазаретах. Під час воєнних дій 105 Сестер несло допомогу потерпілим у війні.

Трагічним наслідком війни були численні сироти. У післявоєнному лихолітті серед нашого суспільства розвивається жива акція організування допомоги загданим дітям. З усіх головніших міст Галичини 20 було під опкою Сестер Служебниць. На окрему увагу заслуговує сиротинець у місцевості Київ на Моравах, де опинились діти українських вигнанців. Було їх біля 800. Їхні батьки згинули під час війни, а матері загнано в табори, де вчасно померли в неплюдяних умовах. Журба про сиріт та їхнє утримання спочила в більшості на Сестрах. Ще у 1938 році в Галичині Сестри мали 380 дітей на повному власному утриманні.

У Польщі Сестри опинилися в 1947 році. Їхнє існування на цих землях є наслідком воєнних подій. Залишаючи деталі, ограничуємося до кількох головних даних. У 1950 році відкрито осередок Провінційного Заряду у Варшаві. Під цю пору Сестри Служебниці в Польщі трудяться головно на ниві катехези у 10 домах розкинутих по цілій країні. 16 Сестер працює у понад 50 катехетичних пунктах. Одна Сестра є іконописцем. Сестри ведуть також державний дім для людей похилого віку. Там працюють Сестри з медичною освітою.

У несприятливих суспільно-політичних умовах повоєнної Польщі Сестри залишилися вірні своїй харизмі і збрегли дух Засновників.

А плани на майбутнє? Через поглиблене внутрішне молитовне життя, неустанну працю і інтенсивні студії вчинити свою діяльність як найбільш ефективною, достосованою до сучасних умов.

Пекую проблемою є невелика кількість нових покликань у наших новіціатах. Треба нових покликань, щоб допомогти Сестрам на Україні у їхній дуже трудній праці. Треба шукати нових форм навчанні виховування у змінених умовах. Євангельський вислів, що живо велике, а робітників мало, залишається і до сьогодні повністю актуальним, а шкодя!

Латинські Чини мають численні покликання. На нашему українському ґрунті навпаки. Всі українські Чини і Згромадження щонайменше від десяти років переживають кризу покликань. Чи ж це можливе, щоб серед наших дівчат не знайшлося щороку хоч кілька гарних, жертвових сердець, готових присвятити свої творчі сили службі Пренепорочній?

с. Романа СНДМ

¹ С. Домініка Славута, «Ієсафата», Торонто 1985, стор. 21.

² «Душпастир», Львів, ч. 1, 1895, стор. 25-26.

Пропороносці під час Служби Божої, присвяченій 73 роковинам незалежності.

Незалежність

Проголошення Центральною Радою в Києві 22 січня 1918 року Української Незалежної Республіки було визначним моментом в історії розвитку нашого народу. Означало воно, що українці спроможні на самостійну державу, власний уряд, військо і адміністрацію.

Четвертий Універсал Центральної Ради від 25 січня 1918 року говорив про повну незалежність українського народу і передавання землі рільникам на власність. Говорив також про повне право національно-персональної автономії національних меншин, що проживають на території України.

Про Центральну Раду, її Універсал, офіційна історіографія не згадувала. Не згадувала вона та-кож про провідників, які взяли на себе тягар творення політичного уряду. Прізвища професора Грушевського, письменника Винниченка надовго

пропали в пам'яті історії культури та літератури.

Народна мудрість говорить, що в світі не буває нічого вічного. Осінь 1989 року, події 1990 показали, що і «червоні режими» також можуть розлітатися. Настав час справжньої відліги і визволування від політичного, психічного і економічного ярма.

На початку минулого року несміливо, сподіваючись всякого, наша громадськість в Польщі відзначила 72 роковини четвертого Універсалу Центральної Ради. В більших містах відбулися мітинги і пікетування, проголошено відозви до польського і українського народів. Відбулися конференції та концерти з участю польських політичних діячів. Святкування пройшли без негативних наслідків, помимо певних побоювань, ніхто не був репресований і нікого не допитувала «безпека». Для «недовірків» означало це, що однак настав час нормалізації і належить вже позбутися накинутих ситуацією способів думання та заховування («мовчати, а свое думати»).

Святкування 73 річниці проголошення незалежності в Бартошицях, Лелькові, Гурові-Ілавецькому співпали і відбулися в одному тижні (від 20 до 23 січня цього року).

Торжества відбувалися з участю усіх громадських сил, тобто Об'єднання, Церкви і школи. Наскільки така співпраця є природною і нормальнюю, так вона знайшла віддзеркалення у цих урочистих днях. Спершу відбулися Служби Божі, згадано пам'ять тих, хто впав за волю Батьківщини в перші роки незалежності і пізніше, пригадано, які були наслідки проголошення незалежності і як повинніми сьогодні сприймати ці події.

Ліцеїсти на святковому здвигові.

ДІТЯМ

Різдво Христове – радість дітям

Кожного року взимку (у грудні або січні) християнські сім'ї на цілому світі сідають за столом, щоб спільно відсвяткувати празник Різдва Христового.

Свято це має в традиції нашого народу довгу і багату традицію, зумовлено воно багатьма звичаями та повір'ями. Зокрема цікавий фольклор та вірування, що пов'язуються з цим празником.

Практично кожен регіон України, кожна українська діаспора мають свої окремі звичаї, які вцілому складаються на величезні цікавий образ Різдвяних свят.

Від кількох років серед наших поселенців поширяється гарний звичай збиратися в громадських приміщеннях і разом святкувати цей незабутній празник, який буває тільки раз до року і несе з собою душевне оновлення родини і громади.

ПЕНСІНЖНО

12 січня в церковних приміщеннях загуділо дітвою, яка зйшла, щоб спільно відзначити Святвечір і поділитися кутєю. Була це для них небуденна зустріч, на яку ті найменші прийшли з мамами і бабусями.

Ялинка, засвічені свічки, білий обрус, ласощі – це все створило виняткову святочну атмосферу.

Всі діти відспівали Отче наш, о. Декан розповів про кутю та склав відповідні для дітей побажання.

Після заспокоєння голоду присмаками діти, навчені Сестрою Романою, почали винятково гарно колядувати. Заскочив і схвилював нас старших факт, що Мірко Поточний спонтанно почав співати «Ще не вмерла Україна», до якого приєдналися малята.

Артистичну програму приготовила вчителька української мови пані Степанія Рацька. Особливо всім сподобалася пісня:

А наш вечір, а наш вечір,
Дуже є веселий.
На вечері, на вечері,
Повно є дітвори.
Рада бим я, рада бим я,
З всіми заспівати.

Пісні переплітались різдвяною поезією, яку читали з пам'яті А. Повловець, К. Мисило, А. Поточна і П. Сидор.

Несподіванкою вечора був конкурс влаштований отцем Деканом, який доказав, що релігійні знання дітей є на непоганому рівні. Щасливим переможцем стала Аня Мисило, яка здобула Ілюстровану Біблію.

Дуже приємно було нам провести цей вечір у святковому настрої, а доказом цього був факт, що важко було дітей виправити домів.

Марія Грибик

Святвечір дітей з Волині у Гданську

Від 28 грудня до 14 січня в Сопоті, в осередку Червоного хреста перебували діти з України, з чорнобильської зони.

Миряни Гданська запросили дітей разом відсвяткувати Святвечір. Вечеря почалася спільною молитвою та діленням просфорою і побажаннями.

Молитви розпочав о. Андрій Сорока. Опісля присутні, склавши собі святкові побажання, стали вечери. Слід відзначити, що приготовлено усі дванадцять традиційних страв.

Повечерявши, присутні традиційно колядою «Бог предвічний» розпочали колядування. Виявилось, що гості з України також знають багато святкових пісень і що вони не забулися, а навпаки, живуть поміж народом.

Під час розмов, співу та обміну думок витворилася родинна атмосфера і аж невідомо як скоро промінув час. Треба було збиратися на Утреню. Відбулася вона в Гланську-Оліві, але, на жаль, взяло у неї участь небагато людей.

Належить ще відзначити, що діти, які брали участь у гданському Святвечорі, були обдаровані священиком молитовниками і катехізмами. Також мирянська громада не залишилась байдужою і на потреби дітей зібрала гроши, які віддавала до диспозиції вихователів.

Опіка над дітьми з України це наша спільна справа, тому-то треба докладати якомога найбільше зусиль, щоб їх перебування поміж нашою громадою було якнайбільш радісне.

Марія Маир

Дитячий вертеп це радість глядачам і виконавцям, тому-то варто задбати, щоб він розвивався

К. Зеленівський

Хто ти? (На чужий мотив)

Хоч малий я, та Вкраїнець!
Українець тілом, духом
Хто не любить Українців,
Той не буде моїм другом!

Пан один мені дуката
Золотого обіцяв,
Щоб я мову не вкраїнську,
А чужую покохав.

Пане, красний ваш дукатик,
Але мову моого краю
Я не то, що за дукати, –
За весь світ не проміняю!..

«Скажи, дитино, ти говориш по-українськи».

Перший Святвечір у своїй школі

21 грудня 1990 р. в Українській початковій школі в Бартошицях відбувся Святвечір. Сьогодні хочемо поділитися нашими враженнями від цього свята з іншими колегами.

Того дня ми прийшли до школи святково вбрани. Відкриваються двері спортивного залу... В очі кидиться велика, чудово прикрашена ялинка. Біля неї стоїть дідух. На столі прикритим білим обруском, на тарілці з вишиванням лежить «штрухля», посыпана маком. Біля неї склянка з пшеницею — в ній свічка. Навколо залу стоять подібно вbrane столи. До стін прикріплени гілки смереки з різними ялинковими прикрасами. Чудо, краса! Разом зі своїми вчителями і батьками входимо в зал та запалюємо свічки, що стоять на столах. Тричі лунає чудова пісня-молитва «З нами Бог».

З поважним, добрим словом та різдвяними і новорічними бажаннями звернувся до всіх працівників школи і учнів та до присутніх батьків наш директор, пан Ярослав Марушечко. Згідно зі старовинним звичаєм наших дідів і прадідів він поділився з нами просфорою з медом.

Столи накриті вишиваними обрусами, на них святвечірні страви. Сідаємо, їмо та колядуємо. Усі страви були дуже смачні, а настрій веселий, святковий. Найбільше смакувала нам кутя — їж і не можеш наїстися.

Дуже приємною несподіванкою була поява працівників колядників з українським вертепом. Це були наші колеги з восьмого класу. Найбільше нам сподобався «чорттик» — Петрусь і «циганка» — Ася, яка зібрала трохи грошей для наших колег з України, щоб вони знали, що ми про них завжди пам'ятаємо.

На закінчення ми проколядували:

Слава Богу заспіваймо
Честь Сину Божому
І пану нашему
Поклон віддаймо.

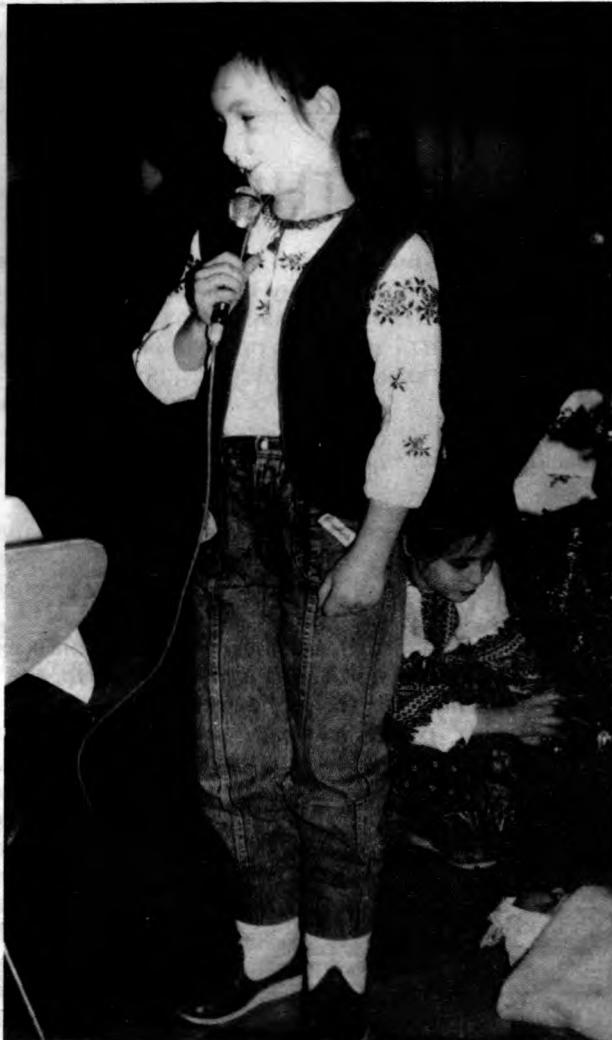
Опісля ми розійшлися на святочні канікули. Щойно 6 січня 1991 р. ми переживали зі своїми родичами Святвечір у своїх домах.

Святвечірна зустріч нам дуже сподобалась. Було так гарно і радісно. Почували ми себе дуже добре, святково. Хочемо за це все подякувати нашим вчителям і батькам.

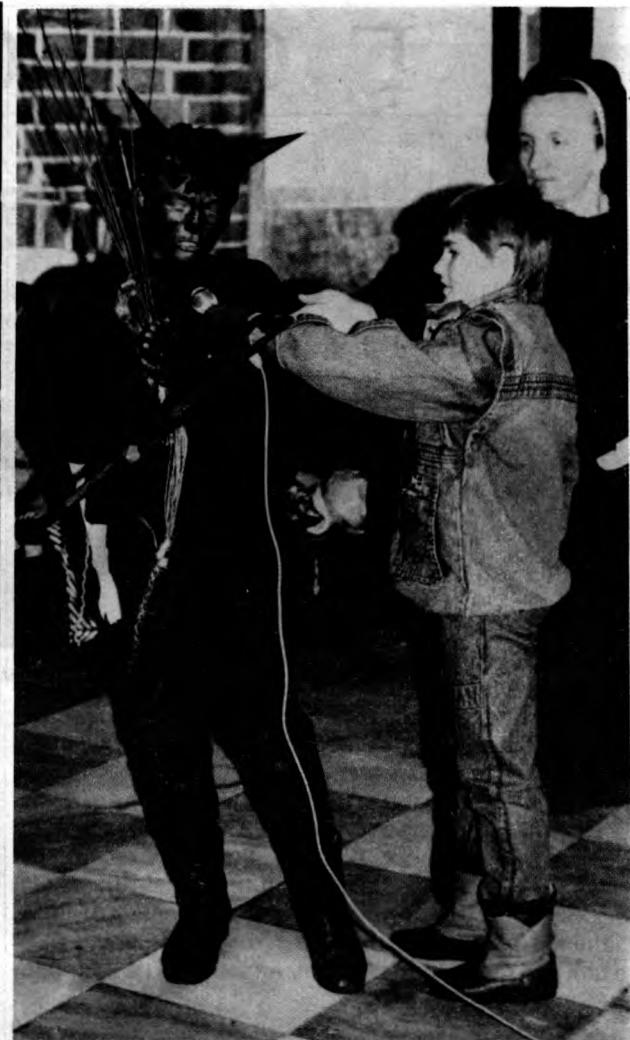
На нашу думку багато праці вкладали наші монахині: Йосафата та Лідія. Щира дяка від нас за їхній труд та опіку. Хай Бог їм благословить у праці.

Хочемо ще похвалитися, що в наших класах висять хрести, які 16 листопада 1990 р. посвятили в Церкві та був присутній в школі під час вішання на стіну наш владика Іван Мартиняк. Відвідини Владики були великим святом так в Церкві, як і в нашій школі.

Учні IV класу Української початкової школи в Бартошицях

«Мамо, зіронька злетіла.»

Дійові особи вертепу мусять відповісти уявленню — чорттик.

«Сійся, родися ЖИТО, ПШЕНИЦЯ...»

Тими словами напередодні Нового року почалася в Гурові-Ілавецькому кутя для дітей, улаштована в світлиці Об'єднання.

Опісля з п'ятдесяти дитячих сердець залунало радісне «Во Віфлеємі нині новина». В очікуванні на головну страву, кутю, діти заспівали ще кілька коляд, а потім швиденько забралися до зідання куті, шукаючи в ній ще додаткових ласощів, як горіхи та ізюми.

Коли малята допивали улюблені напитки, страші школярі готувались до виступу. Скільки радості у накладанні кумедних строй! А скільки сміху було, аж до сліз, коли діти почали виступати.

Програма, підготовлена сестрою-катехеткою Романою, була небуденною. Цікаві гумористичні інсценізації викликали щирі сміх присутніх дітей та їхніх батьків.

Свої артистичні вміння відкрили перед глядачами Мартуся і Аня, які дуже вдало відіграли сварку конкуруючих між собою двох учениць.

Під кінець зустрічі отець Юліан Гбур запросив батьків взяти участь у конкурсі. Слід сказати, що нагороди були дуже цінні (cateхизми, молитовники і біблії).

Одна з мам стала переможцем, жаль тільки, що решта батьків не хотіла станути до конкурсу. Неваже ж побоювались питань, з якими пізніше четверто-п'ятикласники досконало собі радили та охочо піддавали перевірці свої релігійні знання?

Була також несподіванка для дітей, які тиждень раніше вдало поставили міні-п'єсу «Зачарована ялинка». Діти отримали від нашого отця подарки. Більше таких зустрічей!

Вечером цього самого дня у різдвяній зустрічі взяли участь старші мешканці Гурова.

Любомира Тхір

М. Магир

Світ української дитини

Від Кавказу і від Дону
За Карпати і по Сян
Рідна пісня, рідна мова,
Рідний український лан.

Як широка Україна,
Українське серце б'є.
Все рідненьке, дорогеньке,
Все нам міле і своє.

Для України плекають
Діти в серденъках любов
Бо за неї проливали
Наші предки свою кров.

Про Україну співають
Діти гарні пісеньки,
Так як то колись співали
Наші славні козаки.

За Україну молився
Славний батько наш Тарас,
За Україну терпів він
І карався довгий час.

І тепер в тяжку годину
Молім Бога за наш край:
Боже, Отче справедливий,
Не карай нас, не карай!

Серед бартошицьких дітей.

ГОЛОС МОЛОДІ

ТРАДИЦІЯ – МОЛОДЬ – МАЙБУТНІСТЬ

Кожна людина, кожен член нашої спільноти має напевно окреслений, власний образ свят і празників, які в його душі пов'язуються зі своєрідними, характерними для даного регіону подіями, віруваннями і звичаями. Це очевидне і природне оскільки кожен регіон, кожна територія, майже кожне село мали випрацьовані віками форми святкувань. Зрештою явище різноманіття засвідчує про велич і могутність культури народу, де кожна клітина складається на різnobарвний і привабливий образ цілого.

В наш час дуже радо повертаємо до традицій, віднаходимо її коріння і намагаємося якомога злагати, переказати нащадкам.

Учні українського ліцею в Гуріві-Ілавецькому, виїжджаючи на свята до своїх рідних рішили записати звичаї, які водилися колись в їхніх місцях поселення.

Грубешівщина

Різдвяні свята споконвіку були великою і значущою подією в житті українців. Ці святкування виводяться ще з поганських часів, коли – вітаючи зиму – люди славили бога Коляду. Коли введено християнську віру, народ не переставав шанувати давніх богів. Тому вирішено день народження Ісуса святкувати в час колишнього празника.

Протягом багатьох століть у Святвечір цілі роди збиралися у своїх оселах, щоб провести цей радісний празник. Люди вірили, що від настрою, з яким вони зустрінуть такий небуденний вечір, залежатиме їхнє майбутнє і тому старалися бути в цей час люб'язними та чесними, щоб не накликати на себе лиха.

Святкові звичаї були подібні у всіх українців, але кожне село мало дещо змінені обряди. В селі Черничині, колишнього грубешівського повіту, теж були своєрідні обряди, пов'язані зі святкуванням різдвяних свят. Там, як і в інших місцевостях, до вроčистої вечірі готовувалися дуже старанно. Треба було всюди поприбирати, побілити хату і до відвіженої кімнати внести сніп з колосків жита, ячменю, пшениці та сушених квітів. Його ставили на почесному місці, поблизу ікон. Згодом сніп замінено ялинкою. До хати приносили трохи хвої, яку прикрашали кольоровим папером, бубликами та червоними яблуками.

Коли починало смеркати, тоді господар дому всю худобу кропив свячену водою за допомогою вінчика з пшеничних колосків. Це повинно було вберегти худобу від хвороб, а господареві забезпечити добре хазяйнування.

До вечірі збиралися в кімнаті, в якій на підлозі було розтрощене сіно, що нагадувало народження Ісуса Христа. Натомість не клали сіна під скатертину, що часто траплялося в інших селах. На столі стояла свічка, якою вогонь символізував вічність, несмертельність душі. Серед страв, які вносила хазяйка, не могло забракнути куті, однак цю головну страву їли на кінці. Кутю також кидали до стелі, коли вона приліпилася – це був добрій знак на майбутнє. Крім куті були ще вареники, голубці з ягняною кашею, гриби, квасоля, риба, квашені огірки, часник – символ сили і здоров'я, а також мед і узвар. Всіх страв було дванадцять, щоб нагадати дванадцять апостолів, а кожен повинен був покушувати всіх наїдків і напітків. Після вечірі залишали на столі трохи їжі. Вона була призначена для ангелів, як і кутя, що приліпилася до стелі. Молодь та старші співали колядки, а діти бавилися в сіні на підлозі.

В роки війни, та ще й пізніше, співали травестацію з відомої колядки «У Вифлеємі нова радість стала», яка починається словами: «Ой у Берліні весело живеться». У новоутвореній колядці розповідається про події на фронті, етапи боротьби проти фашистів, а також подвиги партизанів.

Деякі фрагменти травестації:

Гітлер ледве діше.
До Рузвельта пише,
А в Москві червоній
Сталін зажурився,
Шо його похід
На Вислі спинився.

Кінець цієї колядки такий:

Ви за край рідний
Згідно виступайте,
(...)
Йому згинути не дайте.

Такі колядки співала молодь, яка приходила до всіх, щоб відвідати їх і побажати щастя. Господарі частували колядників, давали їм ласощі, подарунки, запрошували до хати. Коли хтось не хотів колядників впустити до хати, вони пустували: вивертали бочки, дрова поскладані на подвір'ї, засипали двері снігом.

Хоч минуло вже стільки років прожитих на чужині, а пам'яті українців, яких виселено з українських земель, що належать тепер до Польщі, залишилося ще чимало спогадів про святкування Різдва Христового. Звичайно, велика частина їх вже забулася, навікі пропала з тими, хто помер, але ті, що збереглися не повинні забутися.

Нашим обов'язком є плекати давні традиції, бо коли вони помруть, тоді ми – нащадки славетних предків – загинемо як народ.

Наталія Бень
учениця II класу

Сяніччина

В 30-тих роках в селі Куляшне Різдво Христове було дуже радісним святом, багатим у народні звичаї та різного роду вірування. Під час свят люди сходилися, щоб весело побалакати та поколядувати.

Приготування до свят тривало вже від самого ранку; господині роблять порядки, варять страви, печуть «крайчун». Весь день люди постять, а коли на небі появиться перша зірка і всі страви вже готові, найстарша особа в сім'ї підмітає хату і залишає мітлу, щоб під час свят відпочивала.

В тому часі голова родини йде до стайні, щоб обділти тварин булкою з просфорою, а птиць обсипати збіжжям. Натомість всі члени родини виходять на подвір'я і миються снігом, щоб весь рік бути здоровими. Господар, входячи до хати, вітає сім'ю словами: «Бог ся раждає» – «Славіте його» – відповідає господиня. ВносиТЬ до хати необмолочений сніп, сіно та солому. Сніп, згідно зі звичаєм, ставить на покутті, жменю сіна кладе під білій обрус, натомість решту сіна і солому під стіл. Опісля господар світить свічку, вміщену в посуді з пшеницею і спільною молитвою починає Святвечір.

Господиня завжди сідала близько печі, щоб легше їй було подавати страви. Крім неї ніхто більше не міг відходити від стола.

Вечерю починали від споживання просфори, якою ділячись, всі складали собі щиро сердечні побажання. Потім найстарша особа в сім'ї ламала «крайчун» і ділила ним усіх. Разом з «крайчуном» їли часник з сіллю, яким раніше натирали лице, вуха, щоб були здорові весь рік. Відтак на столі появляються страви в одній, або двох великих мисках. Конечним було їсти дерев'яними ложками, які після вечірі діти зв'язували, щоб літом корові їм не розбігалися.

Страв мусило бути 12, деякі з них то: бублики з маком, пироги з сиром та капустою, голубці, ушка, капуста з грибами, квасолею і горохом, юшка з сушених фруктів, риба, гриби в соусі.

В Куляшному зберігався такий звичай, що гриби та капусту підливалося вином, щоб вони вродилися. Під миски з цими стравами клали кусок «крайчуна», коли він причепився до тарілки означало це, що гриби і капуста вродяться. Вірено також, що в різдвяну ніч худоба розмовляє з Богом, але не можна цих розмов підслуховувати.

Коли після вечірі гашено свічку всі спостерігали затим, як постелиться дим. Коли він пішов в сторону печі – в хаті будуть хрестини, як розійшовся по хаті або пішов вгору – буде весілля, дим, що розходився в сторону дверей віщував смерть в родині.

Святвечір кінчали колядкою «Бог ся раждає». після колядування всі лягали спати на розстелену на долівці солому, а зранку всі як один ішли до церкви. На другий і третій день свят людей відвідували колядники.

Володимир Купер
учень II класу

Сокальщина

До 1947 р., тобто до преселення людей на т.зв. «земе одзискане» в Себечеві свята проходили дуже весело – з колядами, різними приповідками і ворожінням. Пару днів перед Різдвом люди приготувались духовно, пригадували собі добре та злі вчинки, яких допустилися протягом цілого року.

В день перед Святвечором мужчины рубали дерево, щоб не забрало його на свята і на дівочі ворожіння. У день «вилий» люди дотримувались строгого посту, діти прикрашали ялинку, а господини приготовляли 12 страв на вечір. Ось деякі з них: «проскурка» – спеціально печена мала булка з візерунком народження Ісуса Христа, кутя з медом, горіхами, маком і ізюмами, борщ з ушками, кисль, сушені сливи з медом, узвар з сушених яблук, квасолі зі слившими. Страви ці були пісні, омащені конопляною олією.

На початку вечора господар ішов до худоби, давав їй хліб з сіллю, а потім коношину. Опісля брав зі стодоли коношину, розкладав на столі, а жінка застелювала вишиваним обрусом. На стіл клали колачі, склянку з пшеницею, в яку вstromлювали свічку. На підлогу стелили солому, називаючи її «дідухом». Перед вечерею господиня замітала хату, що означало виметення всіх хворів і зла з хати. Потім господар вносив сніг з біжжя, який називали «дідом» та ставив його на покутті.

Перед вечерею усі мили руки і ноги та одягались святково. Діти йшли виглядати першої зорі. З появою першої зірки всі засідали до святої вечірі. Помолившись, господар ділив просфорою і складав побажання цілій родині. Почалася вечір. Коли на стіл господиня принесла борщ з ушками всі шукали ушка, в якому мала бути одна копійка. Згідно з традицією, хто найде копійку в ушку, той буде щасливий весь рік.

Був звичай класти під стіл чоловічі шапки, щоб квочки сідали. Тоді діти входили під стіл і кудкудали: кво-кво-кво, десять квочек на Різдво.

Куточкою кидали на стелю і рахували скільки до неї причепилось пшениці – стільки буде бджіл. Після вечерею всі ложки залишали на столі з рештками їжі, щоб вночі, коли прийдуть померлі, мали що їсти.

Старші колядували, деякі йшли в тому часі до своїх близьких зі святою вечерею. Після вечірі дівчата виходили перед хати і наслухували, з котрої сторони чути гавкання псів – з тої прийде наречений. Пізніше бігли по дровам, набирали в оберемок і числили в хаті чи вийдуть за вдовця, чи кавалера. Господиня виходила з хати і дивилася чи багато було зірок на небі, означало це, що кури будуть зносити багато яєць.

В перший день свят всі проводили час вдома. На другий день опівночі хлопці ходили по селі і колядували там, де були дівчата. Виносили дідуха з хати і палили його в городах. Тоді хлопці і дівчата скакали через вогонь. Хто перескочив, той раніше повінчається.

З коношини роблено перевеселка, якими обв'язували фруктові дерева, щоб добре родили.

В ніч під Новий рік хлопці ходили засівати, будячи дівчат колядкою. Коли дівчата впускали хлопців до хати, вони, сіючи зерно, віншували:

На щастя, на здоров'я, на цей Новий рік,
Щоб вам краще жилося, як торік,
Щоб вам родилося жито, пшениця і всяка пашнича,
Коноплі до стелі, а льон по коліні,
Щоб вас хрещених голова не боліла.
Христос раждається.

В Себечеві святковий настрій кінчався після Йордану. У вечір перед Водосвяттям був Щедрий вечір, на який також варено 12 страв з тією тільки різницею, що в кутю ставили хрестики з соломи, а на дверях робили хрестики з тіста. Натомість на хвіртках вішали хрестики прикрашені кольоровими, паперовими квітками.

Опісля всі збиралися у групи та йшли від хати до хати щедрувати. Рано на Водосвяття всі торжественно йшли на річку, де стояв виготовлений з льоду хрест. Вечером відбувалися у світлиці забави.

Анна Кантор
учениця II класу

ДЛЯ СПІЛЬНОГО ДОБРА

Село Команча відоме передусім як осередок туристського руху. Саме тут скрещуються мандрівні шляхи, що ведуть в різні напрямки Карпат. Село для них це перехресті стежки.

Команча це також паломничий осередок римо-католиків, тому що в шістдесяті роки перебував тут препрований режимом Примас Польщі, Степан Вишинський.

Минулого року, в липні, відбутися в Команчі дві події, важні для українського середовища. Обидві пройшли з ініціативи і з допомогою Церкви. «Сарепта», тобто молодіжний, релігійний табір і відкриття регіонального музею лемківського побуту.

Думка про табір, на якому молодь, крім відпочинку, буде мати змогу ознакомитися з джерелами власної родині, познати історію Церкви та приблизити собі власний обряд, виникла 6-7 років тому. Першу «сарепту» зorganізовано в селі Новиця. Ця, що відбулася в Кошанчі, була вже продовженням певної традиції. Великий табір семінаристів з Люблюна та с. Лавкою Іваном Піпко.

По суті програма релігійного табору це було поєднання програми відпочинкового табору з мандрівками в гори, вогнищами, спільним харчуванням і співом та лекцій з релігіознавства. Молода, що в кількості понад сто осіб з'їхалася з різних закутків Польщі, жила в гурті в окресленому порядку. Рано молитви і Служба Божа пізніше сніданок, уроки, розмови, дискусії, навчання пісень, а вечером розваги.

Наше життя таке, що часто забуваємо про стан свого духа, а більше цікавимося матеріальним світом, в такій отже ситуації належить радіти з ініціативи організування релігійних таборів для нашої молоді. Для них зрештою це не тільки уроки релігії але також уроки української мови, літератури, історії та, що головне, уроки патріотизму. Дуже добре, що табори відбуваються в горах, тому, що це місця давніх наших поселень і молодь може на власні очі побачити ті місця, про які так багато розповідають батьки і діди, про які співається в піснях.

Побутові предмети, згromаджені в команчанському музеї, пригадують про минуле українського народу.

Натомість відкриття музею лемківського побуту (музей виник з ініціативи отця пароха і знайшов приміщення в пивниці під будинком церкви) це чергова подія важна для нашої громади. Власне кажучи, про ідею створення українського музею говорилося вже від кілька десяти років, а практично в Польщі ще його немає. Щоправда існує невеличкий музей в Зиндранові, скансен в Сяноці, невеличкий скансен на Підляшші, але правдивого музею, з науковими працівниками ще не вдалося створити.

стукається з працівниками, що по-єднані створити. Найбільше нагромадження українських експонатів це заповідник, музей просто неба, в Сяноці, але, на превеликий жаль, екскурсоводи і відповідна література небагато говорять про його український характер. Розповідаючи про нього наголошується регіональні акценти (лемківський, бойківський, гуцульський), доцільно промовчуючи загальноукраїнський.

Команчанський музей це практично одна кімната з нагромадженими предметами щоденного вжитку давнього селянина. Побачимо тут отже начви, діжку, повсякденний і свяtkовий посуд, предмети культу, одяг, кросна та ще багато інших речей, що вживав їх колись народ.

Відкриваючи музей о. декан Юліан Гбур сказав, що найважливішою в житті є пам'ять, а про неї засвідчує зберігання предметів культури. Нехай отже ця кімната, в якій вдалося згromadити ті речі, яких вживали колись наші предки буде збудником для задумання над нашим минулим, якого не треба соромитись, а навпаки, бути ним гордим, тому що воно наше, українське.

вони наше, українське.

Обі події, про які мовилось, дуже важні в нашій післявоєнній історії в Польщі. Засвідчують вони про те, що наша громада не тільки не замовкла, а навпаки, розвивається, а одночасно зберігає пам'ять про минуле. Поєднуються в такій ситуації дві дороги – релігійна і суспільна. З одного боку дбаємо про постійний розвиток нашої душевності, організуючи релігійний табір для молоді, з другого на томіст зберігаємо пам'ять про минуле.

натоміст зберігаємо пам'ять про минуле.

Часто через Команчу веде шлях студентської літньої мандрівки «Карпати», нехай отже ця молодь відвідає церкву і попросить подивитися експоновані в церковному музеї предмети, напевно пригодиться воно у кращому пізнаванні рідної культури, залишки якої ще дуже живі.

Б. Тхір

«Сарепта» це не тільки розвага, це серйозне задумання над станом душі.

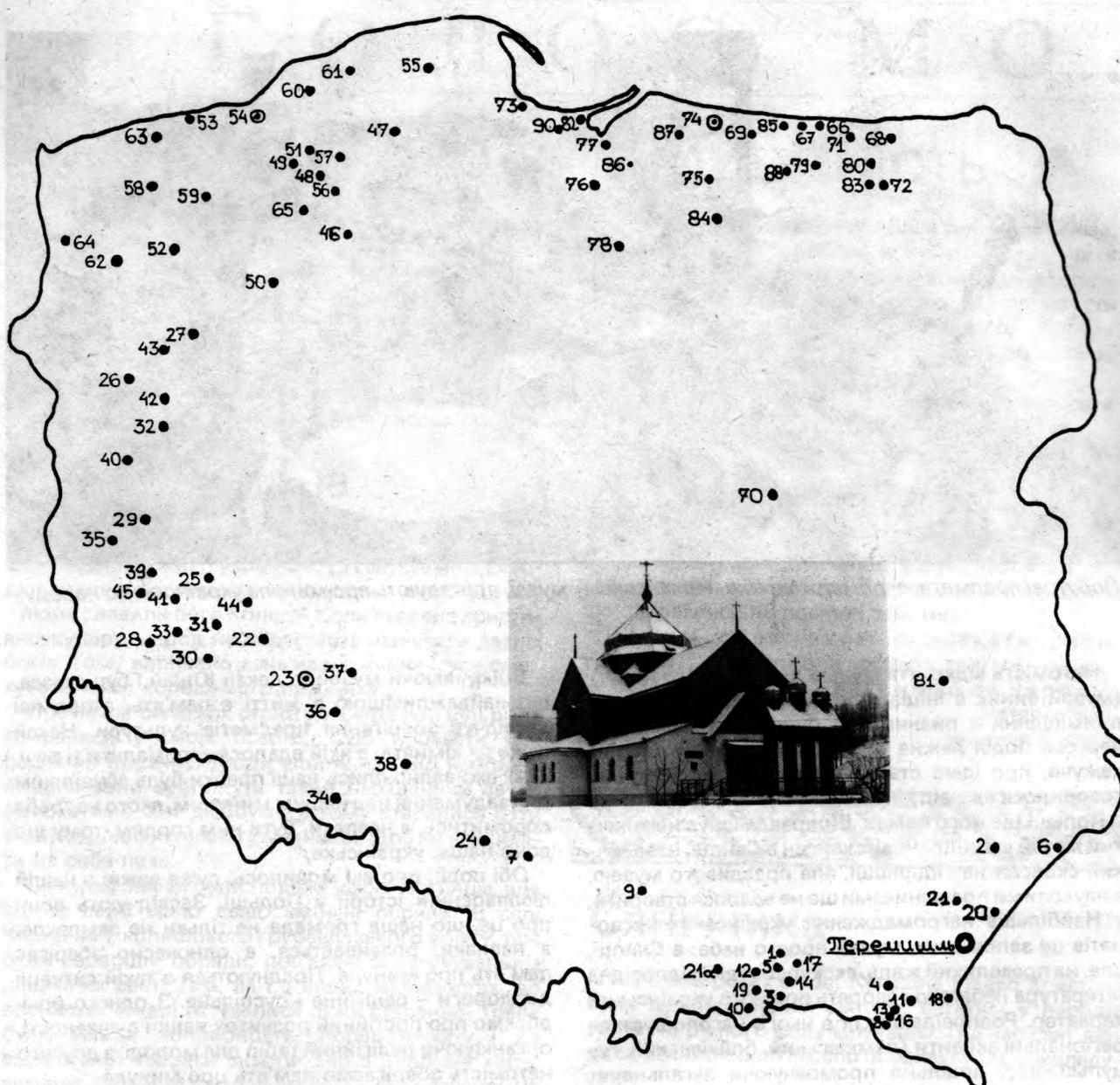
МИСТЕЦТВО ПОЕЗІЇ

слова Б. И. Антонича

музыка о. Б. М. Дрозда

2. Для мене день,
що без пісень,
є наче гріб,
що смерть застіб.
 3. Для мене день,
що без пісень,
є мов туман
блідих оман.
 4. Глядіти ввищ,
це знати лиш;
теж в Бога день –
буket з пісень.

Греко-католицькі станиці у Польщі

Перемишльський Деканат

1. Білянка, 2. Вільхівець, 3. Гладишів, 4. Гломча,
5. Горлиці, 6. Гребенне, 7. Катовиці, 8. Команча,
9. Krakів, 10. Криниця, 11. Кулішне, 12. Лосє,
13. Новиця – Прислоп, 14. Пантна – Маластів,
15. Перемишль, 16. Репедь, 17. Розділля, 18. Устрики-Долішні, 19. Устя-Горлицьке, 20. Хотинець,
21. Ярослав, 21а. Новий Санч.

Вроцлавський Деканат

22. Волів, 23. Вроцлав, 24. Глівиці, 25. Глогів,
26. Гожів, 27. Добєгнев, 28. Заменіце, 29. Зелена
Гора, 30. Лігниця, 31. Любін, 32. Мендзижеч,
33. Модла, 34. Ниса, 35. Новогруд-Бобжанські,
36. Олава, 37. Олесьніца, 38. Ополе, 39. Осєцько,
40. Позежадло, 41. Пшемків, 42. Сквежина,
43. Стшельці-Краєнські, 44. Хоб'єння, 45. Шпротава.

Кошалінський Деканат

46. Барково, 47. Битів, 48. Білий Бір, 49. Боболиці,
50. Валч, 51. Джевяни, 52. Інсько, 53. Колобжег,
54. Кошалін, 55. Лемборк, 56. Мендзибуж,
57. Мястко, 58. Плоти, 59. Сьвідвін, 60. Славно,
61. Слупськ, 62. Старгард-Шецинський, 63. Тшебятів,
64. Щецин, 65. Щецинок.

Ольштинський Деканат

66. Асуни, 67. Байори-Малі, 68. Бані-Мазурські,
69. Бартошиці, 70. Варшава, 71. Венгожево,
72. Видміни, 73. Гданськ, 74. Гурво-Ілавецьке,
75. Добре Місто, 76. Дзежгонь, 77. Ельблонг,
78. Ілава, 79. Кентшин, 80. Круклянки, 81. Люблін,
82. Маженцино, 83. Мілки, 84. Ольштин, 85. Остре
Бардо, 86. Пасленк, 87. Пенежно, 88. Решель, 89.
Хшаново, 90. Циганок.

Наш календар

Лютий

- 3.02. 1929 – Закінчився Перший Конгрес українських націоналістів, на якому створено ОУН.
- 7.02. 1942 – Відбувся перший Собор єпископів УАПЦ у м. Пінську, що започаткував відродження УАПЦ на українських землях, звільнених від більшевиків.
- 8.02. 1106 – Князь Володимир Мономах уклав перший дидактично-художній твір княжої Русі «Повчення».
- 9.02. 1918 – Берестейський Мир. Німеччина, Австрія, Туреччина та Богларія визнали Україну самостійною державою.
- 9.02. 1963 – Прибув до Риму із заслання митрополит Йосип Сліпий.
- 10.02. 1918 – Початок походу УСС проти більшевиків.
- 12.02. 1871 – Народився Лесь Мартович – український письменник.
- 16.02. 1813 – Народився Степан Гулак-Артемовський, визначний український композитор і пісняр, автор опери «Запорожець за Дунаєм».
- 17.02. 1892 – Народився Йосиф Коберницький-Сліпий, кардинал і патріарх Помісної УКЦеркви.
- 24.02. 1574 – Вийшла в Україні перша друкована книжка «Апостол».
- 25.02. 1871 – Народилася визначна українська письменниця Леся Українка (Лариса Косач-Квітка).
- 26.02. 1886 – Народився Юрій Нарбут, видатний український графік.

«Ось уже сім'я засіла за столом»

ЯЛИНКА

Різдвяні свята, Свят-вечір, Водосвячення, колядя вимагають від нас окресленого підходу і підготовлення. Вони зумовлені певними звичаями та традиціями. Щоправда Різдвяні Свята маємо вже за собою, але варто ще повернутися до тих днів. Зокрема цікаво приглянутися праці дітей, які хотять, щоб свята з їх участю були якомога найторжественніші.

Громадськість Гурво-Ілавецького та Пененіжна мали змогу ознайомитися з п'єсою, яку поставили школярі з нагоди свят. П'єса називалася «Ялинка» і була скороченим пригаданням різдвяних звичаїв. Відбулося все так, яккаже давній звичай, діти прикрасили ялинку, мама, разом зі страшою дочкою приготували вечір'ю, батько приніс «дідуха», а малій Івась стежив, доки зійшла перша зірочка. Опісля родина зібралася біля стола, накритого білим, вишитим обруском. Була молитва, ділення «проскуркою», давнадцять страв і колядування.

Ставлення міні-п'єс з нагоди різдвяних свят це звичай, який варто розповсюдити, тому, що це

дуже цікава форма праці з дітьми. Вони дуже зацікавлені такою працею і радо беруть у неї участь, радо також вчаться текстів і виступають з ними перед публікою.

Праця над спектаклями важна також в іншому контексті. Діти привикають до громадської роботи і в майбутньому належить надіятися, що виростуть з них свідомі члени нашої суспільності. Колись, в п'ятдесяти-шістдесят роках дуже популярна була серед нашої громади форма народного театру, який розвивався переважно на селі. Сьогодні такий театр не існує, бо змінилися часи і мода, але, замість нього з'явилися діти, які виступають в церквах перед іконостасами.

Над поставленням аматорської п'єси з дітьми працюють переважно вчителі та сестри-катехетки. Вони також самі підбирають поезію і прозу, що служать пізніше основою спектаклю.

Варто ще відзначити, що ця форма громадської діяльності, сперта на суспільному заангажованні має перспективу і належить подбати, щоб розвивалася вона якомога найкраще, а наслідки напевно будуть корисні для цілої громади.

(т)

УСІМ, ХТО ПРИВІТАВ НАС ЩИРИМ СЛОВОМ З ПОЯВОЮ ПЕРШОГО НОМЕРА НАШОГО МІСЯЧНИКА, СКЛАДАЄМО СЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ І НАДІЄМОСЯ, що з плівом часу ваші зауваження допоможуть у кращому та згідному з вашим очікуванням редакуванні часопису.

Редакція

БЛАГОВІСТ – суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редакція колегія: о. Юліан Гбур – відповідальний редактор, о. Богдан Панчак, Любомира Тхір. Дарій Гаврилець – технічна редакція. Постійна співпраця – Богдан Тхір. Адреса редакції: вул. Шопена 17, 11-220 Гурво-Ілавецьке. Тираж 3000 зл.